Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0825U001245

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-04-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №79-к від 24 квітня 2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Улиганець Вікторія Євгенівна

2. Viktoriia Y. Ulyhanets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-7310-7757

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 293

Назва наукової спеціальності: Міжнародне право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародне право

Дата захисту: 11-04-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7849

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.47, 10.87.10

Тема дисертації:

1. Еволюція судової системи Африканського Союзу: проблеми теорії та практики

2. The Evolution of the Judicial System of the African Union: Problems of Theory and Practice

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню інституційно-правових засад становлення та розвитку судової системи Африканського Союзу. У роботі висвітлено генезу системи міжнародного правосуддя на теренах цієї регіональної міжнародної організації в концептуально-історичному і теоретико-прикладному контекстах, з акцентом на багаторівневий захист прав людини і народів, багатовимірний вплив на формування сучасного юридичного ландшафту континенту. Проаналізовано ключові міжнародно-правові акти, покладені в основу діяльності Африканського Союзу, передусім його судової системи, котра динамічно еволюціонує. Актуальність дисертаційної роботи обумовлена важливістю висвітлення особливостей функціонування судової системи Африканського Союзу, а також практики тлумачення та застосування відповідними органами міжнародно-правових норм. Розкрито концептуальні ідеї, що посприяли подальшому розвитку міжнародно-правових засад організації та діяльності судової системи Африканського

Союзу. Проаналізовано юридичні та організаційні проблеми, що виникають у цій сфері, а також роль судової практики в їх вирішенні. Визначено концептуально-методологічні підходи до розуміння особливостей понятійно- категоріального апарату, характерні риси сучасної практики його застосування. Наголошено, генеза та еволюція системи міжнародного правосуддя в Африці дали підстави автору для твердження про те, що виразні ідеї панафриканізму проглядалися на етапі створення Організації Африканської Єдності та формування організаційного механізму, а з моменту створення Африканського Союзу до ухвалення Протоколу Малабо 2014 р. спостерігався відхід від цих ідей у напрямі конвергенції з європоцентричними підходами. Наразі в африканській правовій реальності простежується пріоритет модернізованого панафриканізму, що має визначальне значення для розвитку інституційно-правового механізму Африканського Союзу, важливою складовою якого є судова система. У роботі розкрито історико-правові чинники, що вплинули на становлення органів міжнародного правосуддя Африканського Союзу. Досліджено, зокрема, як Берлінська конференція (1884–1885 рр.) і розподіл Африки між колоніальними державами та перерозподіл колоній зумовили міжнародну, міжнаціональну, міжетнічну нетерпимість. Наведене призвело до значної кількості спорів і конфліктів міжнародного та неміжнародного характеру, детермінувавши процес становлення судових та квазісудових органів на відповідних історичних етапах, що позитивно вплинуло на розвиток регіонального міжнародного права. Значну увагу приділено становленню судової системи в рамках Організації Африканської Єдності, особливостям закладення підвалин майбутньої системи міжнародного правосуддя на регіональному рівні. Проаналізовано передумови формування та вплив окреслених чинників на вибір організаційно-правових форм відповідних квазісудових органів, а також механізми реалізації покладених на них функцій і повноважень. У дисертації висвітлено особливості процесу прийняття Банжульської хартії з прав людини і народів 1981 р., що стало визначальною подією в становленні регіональної системи захисту прав людини та народів на Африканському континенті. Розкрито роль Банжульської хартії 1981 р. у закріпленні унікального підходу до консолідації індивідуальних і колективних прав людини та народів, що відповідає африканській етнофілософії стосовно комунітарного характеру суспільства, враховує архетип його правового мислення та відображає властиву правову культуру. Доведено, що Банжульська хартія 1981 р. у площині координат африканських цінностей і традицій становить правові засади функціонування самобутньої регіональної системи захисту прав людини та народів, що ґрунтується на міжнародному праві, враховує досвід європейської та міжамериканської регіональних систем захисту прав людини, зважаючи на міжнародно-правові звичаї, культурне різноманіття та історичну специфіку регіону. Розкрито змістове наповнення поняття «прав народів» у контексті Банжульської хартії 1981 р. з урахуванням усталеної практики Банжульської комісії з прав людини і народів та Африканського суду з прав людини і народів. Ця Хартія визначає права народів у світлі колективних прав, серед яких: право на самовизначення, розвиток, мир і безпеку, природні ресурси, безпечне довкілля. Вона не містить дефініції «прав народів», проте розмежовує їх від індивідуальних. При цьому узагальнено, що Банжульська комісія інтерпретує поняття «прав народів» як колективні права, суб'єктом права на захист яких є спільноти / групи, які мають певну ідентичність, вони пов'язані спільною історією, культурою, мовою та/чи територією. Встановлено, що право на захист, відповідно до практики Банжульської комісії з прав людини і народів та Африканського суду з прав людини і народів, мають спільноти / групи.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the institutional and legal foundations of the establishment and development of the judicial system of the African Union. The research highlights the genesis of the justice system of this international regional organization in a conceptual-historical and theoretical-practical contexts, with an emphasis on the multilayered protection of human and peoples' rights and its multifaceted impact on shaping the modern legal landscape of the continent. It analyzes the main international legal instruments underlying the activities of the African Union, particularly its judicial system, which is undergoing dynamic evolution. The relevance of the dissertation lies in the importance of examining the features of the functioning of the African Union's judicial system, as well as the interpretation and application of international legal norms by the respective bodies. The study reveals the conceptual ideas that contributed to the further development of the international legal foundations of the organization and the activities of the African Union's

judicial system. It analyzes the legal and organizational challenges arising in this area, as well as the role of judicial practice in addressing them. Conceptual and methodological approaches to understanding the specifics of the terminological and categorical framework and the distinctive features of its application are defined. The genesis and evolution of the regional justice system provide grounds for asserting that the pronounced ideas of Pan-Africanism were evident during the establishment of the Organization of African Unity (OAU) and the formation of its bodies. However, from the inception of the African Union to the adoption of the Malabo Protocol in 2014, there was a shift from these ideas toward convergence with Eurocentric approaches. Currently, in the African legal reality, the priority of a modernized Pan□Africanism is evident, which is crucial for the development of the institutional and legal mechanism of the African Union, with its judicial system being a significant component. The research reveals historical and legal factors that influenced the formation of the African Union's judicial bodies. It explores, among other things, how the Berlin Conference (1884–1885) and the partitioning of Africa by colonial powers, as well as the redistribution of colonies, led to international, interethnic, and intercommunal intolerance. This resulted in numerous disputes and conflicts of international and domestic nature, shaping the establishment of judicial and quasi-judicial bodies at corresponding historical stages, which positively influenced the development of regional international law. Significant attention is given to the establishment of the judicial system within the Organization of African Unity and the foundational aspects laid for future regional justice systems. The study analyzes preconditions for the formation and the impact of these factors on the choice of organizational and legal forms of quasi-judicial bodies, as well as the mechanisms through which they perform their functions and exercise powers. The dissertation highlights the adoption process of the Banjul Charter on Human and Peoples' Rights in 1981, a defining event in the establishment of a regional system for the protection of human and peoples' rights on the African continent. It elucidates the role of the 1981 Banjul Charter in consolidating a unique approach to integrating individual and collective human and peoples' rights that aligns with African ethno-philosophy regarding the communal nature of society, reflects the archetypes of its legal thinking, and embodies its distinctive legal culture. It is demonstrated that the 1981 Banjul Charter, within the framework of African values and traditions, creates a unique regional system for protecting human and peoples' rights based on international law, taking into account the experiences of European and inter-American regional human rights systems, international legal customs, cultural diversity, and the historical specificity of the region. The research elaborates on the concept of "peoples' rights" in the context of the 1981 Banjul Charter and the established practice of the Banjul Commission on Human and Peoples' Rights and the African Court on Human and Peoples' Rights. The Charter defines peoples' rights as collective rights, including the right to self-determination, development, peace and security, natural resources, and a healthy environment. While it does not provide a specific definition of "peoples' rights," it distinguishes these as collective rights from individual rights.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Улиганець В. Є. Роль Механізму запобігання, управління та розв'язання конфліктів ОАЄ у вирішенні спорів і конфліктів. Альманах права. Правові засади нормотворчої діяльності: національний і зарубіжний досвід: До 75-річчя Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 1949–2024. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2024. Вип. 15. С. 641 – 648. URL: https://almanahprava.org/almanac-of-law-15 DOI: 10.33663/2524-017X-2024-15-641-648

- Улиганець В. Є. Міжнародний захист прав людини та народів крізь призму Африканської комісії з прав людини та народів. Альманах міжнародного права. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2024. Вип. 31. С. 12 – 28. URL: http://www.inlawalmanac.mgu.od.ua/v31/4.pdf DOI: https://doi.org/10.32782/ILA.2024.31.02
- Улиганець В. Є. Передумови виникнення міжнародних та міжетнічних спорів та конфліктів у Африці. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2024. Т. XXXIV. С. 130 – 137. URL: http://naukovipraci.nuoua.od.ua/arhiv/tom34/16.pdf DOI: https://doi.org/10.32782/npnuola.v34.2024.14
- Улиганець В. Є. Проблеми становлення та функціонування Комісії з посередництва, примирення та арбітражу Організації Африканської Єдності. Правова реформа: концепція, мета, впровадження: зб. наук. праць VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 лист. 2017 р.) / за заг. ред. Н. М. Пархоменко, М. М. Шумила. Київ: Ніка-Центр, 2017. С. 406 – 409.
- Улиганець В. Є. Організація Африканської Єдності: перші кроки на шляху до розбудови миру та стабільності в Африці. Актуальні питання юридичної науки в дослідженнях молодих вчених: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. до Дня науки (м. Київ, 17 трав. 2024 р.). Київ: Ін-т правотворчості на науково-практичних експертиз НАН України, 2024. С. 269 – 272. URL: https://lawmaking.academy/wp-content/uploads/KRC_conf_Akt.-pyt.-yur.- nauky_A5_ DRUK_.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0120V105286

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оніщенко Наталія Миколаївна

2. Natalia M. Onishchenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1671-2139

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тимченко Леонід Дмитрович

2. Leonid D. Tymchenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8897-0308

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медведєва Марина Олександрівна

2. Maryna O. Medvedieva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4010-4659

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кресін Олексій Веніамінович

2. Oleksii V. Kresin

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4016-6596

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Проценко Ірина Миколаївна
2. Iryna M. Protsenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6404-1061

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Фалалєєва Людмила Григорівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Фалалєєва Людмила Григорівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Батанова Наталія Миколаївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна